

ȘCOALA

VREMEI

REVISTA
PEDAGOGICĂ
CULTURALĂ

A ASOCIAȚIEI
INVĂȚĂTORILOR
DIN JUD. ARAD

CUPRINSUL:

C. Rădulescu-Motru: Filosofia în învățământul secundar

Pedagogie:

C. Dogaru: Clevetitorii și meseria de învățator.

Observațiuni și experim. pedologice:

Ion Blăgăilă: Din testele laboratorului de psihologie București

Diverse:

V. Lădaru: Două conferințe

P. L. Tomescu: Conferințe dela cursurile de vară ale învățătorilor, ținute la Câmpulung-Muscel

Cărți și reviste:

Prof. C. Rădulescu-Motru: Românismul (I. Dincă)

C. Georgiade: Probleme și idei noi în psihologie (I. Blăgăilă)

Revista de pedagogie—Cernăuți (C. Dogaru)
Insemnări (I. Blăgăilă)

Oficiale.

Biblioteca Centală
Pașena a Arad

ARAD
ANUL VII.
Nr. 8.
OCT. 1936

„Școala Vremii”

REVISTĂ PEDAGOGICĂ-CULTURALĂ

APARE SUB CONDUCEREA
UNUI COMITET DE REDACȚIE

Red. respons.: **EUGENIU SPINANȚIU**, inv. dir.
Administrator: **SABIN MIHUȚIU**, învățător.

**Manuscrisele nu se mai înapoiază.
Anunțuri și reclame se primesc după
învoială.**

**Manuscrisele, revistele pentru schimb
și cărțile de recenzat se trimit pe adresa:
Redacția revistei „Școala Vremii”, Arad
Bulev. Carol, 66 (Casa învățătorilor).**

**Correspondența privitoare la admi-
nistrație: abonamente, schimbări de
adresă, revistele înapoiate etc. se trimet
pe adresa Administrației: Dl. Sabin Mihuț,
Arad, str. Eminescu 43.**

Abonament anual Lei 60. Un exemplar 6 Lei.

Secretar de redacție:
ION BLĂGĂILĂ.

„Școala Vremii”

REVISTA PEDAGOGICĂ-CULTURALĂ

a Asociației învățătorilor din județul Arad.

Apare lunar, afară de lunile: Iulie și August.

ANUL VII.

Arad, Octombrie 1936.

Nr. 8.

Profesor C. RĂDULESCU-MOTRU:

Filosofia în învățămîntul secundar.¹⁾

Cu începerea anului școlar 1936-37 au fost introduse în învățămîntul secundar cîte-va modificări importante în organizarea studiului filosofiei.

În primul rînd s'a revenit asupra dispozițiilor urmate, în ultimii ani, ca obiectul filosofiei să poată fi predat de profesori nespecialiști; adică de profesori cari la examenul de capacitate s'au prezentat pentru alte specialități principale și nu pentru filosofie. De acum înainte filosofia va fi predată de profesori cari la examenul de capacitate au trecut filosofia ca specialitate principală. Nu vom mai avea orele de filosofie date în complectare la celelalte obiecte de studiu. Vom avea catedre de filosofie de sine stătătoare.

Ăceastă modificare, întărită și prin introducerea filosofiei printre materiile cerute la examenul de bacalaureat, va pune capăt părerii, că studiul filosofiei este, în învățămîntul secundar, un studiu de a doua mînă, care poate fi făcut oricum; părere foarte răspîndită printre membrii corpului didactic secundar. Studiul filosofiei, eclipsat un moment din motive de ordin administrativ

¹⁾ Conferința la Radio, 22 Octombrie 1936, și trimisă spre publicație revistei noastre, fapt pentru care mulțumim și pe această cale Domnului Profesor Universitar C. Rădulescu-Motru.

școlar și anume prin înlocuirea catedrei profesorului cu un quantum fix de ore; înlocuire care avea desavantaje pentru profesorul de filosofie, se vede din nou revenit la situațiunea de mai înainte. Nu din favoarea autorității școlare ci din cerințele unei bune educațiuni.

Am putea chiar adăoga din cerințele unei bune culturi românești.

Căci, după toate semnele trăim astăzi într'un moment de atracție intensă pentru filosofie. Nu numai că publicațiile cu conținut filosofic au sporit în toate țările culte ale Europei, dar și pe terenul practic al activității omenești aplicațiunile cunoștințelor de filosofie au dobândit o întindere destul de mare. Ele au înoit multe din deprinderile acestei activități. Mai ales în aceea ce privește organizarea muncii și a conducerii politice a Statelor. Europeanul de astăzi găsește în filosofie, deodată cu mulțumirea sufletească, pe care speculațiunile ei teoretice le-a dat omului cult din toate timpurile și soluțiuni practice, el găsește în filosofie spiritul critic, care îl ferește să adopte multe din soluțiunile eronate din trecut.

Importanța la care s'a ridicat așadar, rolul filosofiei a adus după ea îmbunătățirea de tratament de care se bucură, cu începearea noului an școlar, profesorul de filosofie în învățămîntul secundar.

S'au înființat catedre separate de filosofie având, ca profesori titulari, specialiști. Acesta este primul punct câștigat din programul de organizare al unui bun învățămînt filosofic.

La el s'a adăogat un al doilea, tot așa de important, dacă nu chiar mai important. S'au trecut în orariul liceelor, cu excepția numai acelor care n'au profesori de specialitate, pe seama profesorului de filosofie șase ore de practică, în care profesorul va fi ocupat cu studiul individualității elevilor și cu educația morală a acestora.

Iată o dispoziție nouă în programul învățămîntului secundar

și care merită toată lauda noastră. Ea deschide un drum nou pentru înțelegerea studiului filosofiei și de care să ne fie permis a ne ocupa ceva mai larg în conferința de față.

Filosofia este considerată de unii, ca un studiu prea abstract și deci nepotrivit inteligenții elevilor de școală secundară. Chiar acum de curînd am cetit această afirmație într'un articol scris despre bacalaureat de către unul dintre cei mai distinși oameni de știință ai corpului nostru didactic. În acest articol se mergea pînă a se cere scoaterea filosofiei din rîndul obiectelor de examen la bacalaureat.

Este filosofia, în adevăr, un stdiu abstract?

Da și nu. Așa cum poate fi orice studiu care se face în școala secundară. Dacă se face de un profesor nepregătit în deajuns este abstract. Căci profesorul nepregătit în deajuns reproduce pur și simplu cunoștințe neînțelese. Cum să înțeleagă atunci elevul, dacă însuși profesorul nu înțelege? Dacă profesorul este pregătit însă, situația se schimbă. În științele naturale, care ocupă un loc atât de însemnat în programul școlii secundare și a căror obiect este de intuiție, se petrec oare lucrurile altmintreli? Cîți elevi din școlile noastre secundare, după urma lecțiilor de geologie, au în capul lor altceva decît numiri abstracte?

Stădiul filosofiei atît cit se face în școala secundară, și anume studiul elementelor de psihologie și logică, a elementelor de sociologie și morală, nu numai că nu este abstract pentru elev, dar este singurul care este cerut de sufletul elevului, în care elevul intra cu o curiositate naturală, spontană. Tinărul după vârsta de 15 ani, dacă este întreg la minte și dacă a învățat patru clase gimnaziale, începe să-și pună el însuși întrebări de psihologie, de logică, de sociologie și de morală, fără să mai aștepte pe profesorul de specialitate, lucru pe care nu-l face la cealalte obiecte de învățămînt secundar. Oare este curios elevul să știe cum se completează aritmetica și geometria învățate în primele clase gimnaziale cu algebra din clasele cursului-superior? La nici un obiect

din programul școlii secundare, curiozitatea elevului nu precede studiul metodic al obiectului, ca la filosofie. Elevul din cursul superior al liceului face teorii de psihologie, de logică, de sociologie și de morală; teorii naive, poate; teorii radicale în orice caz, înainte de a învăța filosofia de la profesorul său de specialitate. La care alt obiect avem aceeași situație? Care elev de liceu anticipează cu curiozitatea minții sale aceea ce va avea să învețe, bunăoară: științele naturale, la matematici, sau chiar la literatura română?

Obiectul filosofiei, nu numai că este anticipat de curiozitatea elevului, dar el stă la dispoziția elevului pentru a fi observat și studiat. Faptele pe care le studiază psihologia, logica, sociologia și morală, sunt doară fapte concrete, care se petrec în om, în fie ce moment. Nu trebuie un muzeu special, pentru a le lua la cunoștință, cum se întâmpla cu multe din obiectele științelor naturale și nici o tehnică de raționament, anume preformată, cum este cazul în matematică, unde fiecare simbol este înțeles numai dacă au fost înțelese toate celelalte simboale elementare dinaintea sa; faptele pe care le studiază profesorul de filosofie stau cu toate în sufletul elevului, evidente de la sine și gata să fie înțelese de elev, deîndată ce este ajutat de lecția profesorului.

Dacă însă profesorul de filosofie nu știe să-l ajute pe elev cu lecția sa ca să descopere obiectul filosofiei, atunci, bine înțeles, lucrurile ies rău. Atunci elevul este constrins să planeze în abstracțiuni. Așa a fost din nenorocire, cazul la multe școli secundare, pînă acum de curînd, cît profesorul era nepregătit îndeajuns. Mulți dintre auditorii mei au desigur în amintirea lor, exemplificări concrete ale unui asemenea caz. Profesorul care se urcă pe catedră, cu un manual didactic în mână! Citește din el cîteva rînduri, pe care apoi le comentează și le înneacă în fel de fel de citații luate din autori străini. Din cînd în cînd intercalează în citații, cîte o declamație patetică, după care urmează o generalizare. Această vorbărie pedantă uneori pînă la plictiseală; picantă alteori

prin anecdotele servite, pînă la burlesc, am văzut-o din nenorocire că trecea lecție de filosofie.

Dar aceasta s'a întîmplat, cîteodată nu numai la studiul filosofiei, ci și la toate celelalte studii din liceu. Profesorul nepregătit îndeajuns este totdeauna abstract. Adică este neînțeleș; fiindcă în acest sens să ia, în cazul nostru, cuvîntul de abstract.

Lecția de filosofie are cu desăvîrșire altă structură. Ea nu numai că nu este abstractă, dar este cea mai concretă din toate lecțiile care se fac în școala secundară. Cu o singură condiție: să fie făcută de un profesor bun.

Să vedem cum face un profesor bun de filosofie lecția sa în școala secundară.

Accentuăm în școala secundară. Căci în Universitate, condițiile de vîrstă ale elevului fiind schimbate și structura lecției este schimbată.

În școala secundară, profesorul bun de filosofie își face lecția, nu citind în manualul didactic, ci citind în sufletul elevilor. În clasă, el se servește de manual, dar nu pentru a-l reproduce. Câmpul său de experiență și de observație este sufletul elevului. Cînd nu direct în însăși datele experienței actuale a elevului, cum este cazul cu faptele de care se ocupă psihologia, în orice caz el se găsește exemplificat în datele memoriei elevului, adică în cunoștințele cu care elevul este familiarizat, cum este cazul cu faptele de care se ocupă logica și sociologia. Profesorul bun își începe lecția după o bună explorare în sufletul elevului. Explorarea aceasta îl introduce în curiozitatea elevului, pe care el, dacă va fi un bun profesor va ști să o utilizeze. Lecția lui va fi pe măsura curiozității pe care o au elevii clasei. Are noroc profesorul de o clasă cu elevi de o excepțională inteligență, lecția lui va fi într'un fel, nu are acest noroc, lecția lui va fi într'altfel. Lecție uniformă de filosofie nu există; sau mai corect zis, nu trebuie să existe; pentrucă nici suflet de clasă uniform nu există. Fiecare clasă, după tipurile sufletești ale elevilor, prezintă condiții spe-

ciale. La filosofie nu este ca la celelalte obiecte. Fără interesul spontan al elevului nu se poate învăța din filosofie nimic. Cunoștințe memorate pasiv, care să poată fi utilizate în mod mecanic înainte de a fi lămurite conștient, cum se întâmplă cu multe din cunoștințele celorlalte obiecte de studiu, în filosofie nu există. Lecția de filosofie trebuie să fie în întregime înțeleasă. Și ca să fie înțeleasă trebuie să fie pe măsura elevului.

Numai după lecția orală a profesorului intră în rol manualul didactic. Acesta are de scop să precizeze terminii și să sistematizeze cunoștințele date în mod oral. El vine după lecția profesorului.

Astfel lecția de filosofie în școala secundară este tot ce poate fi mai puțin abstract. Ea trebuie să se facă pe baza experienței concrete sufletești de care dispune elevul.

De aceea aplaudăm din toată inima la dispoziția ce s'a luat de a se întregi catedra profesorului de filosofie cu șase ore de practică.

Aceste șase ore de practică atribuite filosofiei sunt de fapt o invitație făcută profesorului de filosofie de a explora cu temei sufletul elevilor. Cu datele ce trebuie să le adune pentru fișa individualității, profesorul de filosofie își pregătește terenul pentru viitoarele sale lecțiuni. În orele aceste de practică se stabilește între profesor și elev un fel de comunitate de muncă; elevul colaborează cu destăinuirea spontană a firei sale, profesorul cu îndrumarea și asistența. Elevul învață dela profesor să se cunoască mai bine pe sine, dar și profesorul primește dela elev ceva cu mult mai prețios; el primește excitația spre o activitate științifică primenită, an cu an, generație după generație. Profesorul bun de filosofie din școala secundară care va ști să profite de această comunitate de muncă va fi ferit de rutină. Va fi continuu întinerit la spirit, fiindcă va fi continuu în comunitate cu spontaneitatea tinereții omenești.

Profesorii buni de filosofie din școlile noastre secundare

se vor bucura mult de aceste șase ore, care le-au fost atribuite.

În schimb, profesorii nepregătiți în deajuns vor fi foarte desorientați. Ei se vor întreba: ce manuale vor mai reproduce în aceste șase ore? Cu ce predici morale, sau cu ce citații pedante au să se ajute la orele de educație morală?

Sărmani elevi de școală secundară, cum vă plâng pe acei dintre voi cari aveți parte de asemeni profesori nepregătiți!

Dar cum sunteți de feliicitat, în schimb, voi ceilalți, și să sperăm că voi sunteți în majoritate, care aveți parte de profesori buni.

Orele pe care le veți petrece voi cu studiul filosofiei, vor fi orele școlare cele mai plăcute și de care vă veți aduce totdeauna aminte.

Veți învăța la psihologie să vă citiți mai bine în suflet; la logică, să vă controlați mai ușor raționamentul; la sociologie, să vă orientați, cu mai multă conștiință în viața socială din jurul vostru, iar la morală, să vă întăriți caracterul pentru a lupta cu mai mult succes în contra neprevăzutului care pindește destinul vostru.

Adresându-vă aceste cuvinte, nu este în intenția mea să vă măgulesc amorul propriu, îndemnându-vă să urcați piscuri încă nebatătorite.

Eu nu fac decît să urmez unei tradiții.

Înaintea mea, cu mult înaintea mea *Eufrosin Poteca* primul profesor care a predat filosofia în limba română la Colegiul național „Sf. Sava” din București, vi s'a adresat cu aceiaș încredere, prin cuvintele puse în introducerea cărții sale de *Filosofia cuvîntului și a năraurilor*, tradusă după Gotlieb Henicius, și tipărită în anul 1829.

Au trecut de atunci mai bine de un secol!

Nu este oare aceasta o perioadă destul de respectabilă?

De mai bine de o sută de ani filosofia își caută la noi un drum nou în învățămîntul secundar.

Pentru asigurarea viitorului cultural al tinerimii noastre să sperăm că în sfîrșit, ea nu mai este departe de a-l fi găsit.

Prof. C. Rădulescu-Motru

PEDAGOGIE

Clevetitorii și meseria de învățător.

C. Dogaru, învățător.

Sunt mulți oameni cari cred că a fi învățător însemnează foarte puțin lucru. Unii apropie meseria noastră de joc, aducându-și aminte de ghidușile copilăriei, când câte un „drăcușor“ făcea așa de bine pe „Domnul“ încât își făceau cruce părinții. După aceștia, învățătorul înfră în clasă, încrunță sprâncenele, privește pe de-asupra ochelarilor și liniștea e gata. Lecția începe, elevii numai ochi și urechi urmăresc până la sfârșit, când începe interogarea. Vai de cei cari n'au fost atenți! Slavă Domnului! Regulamentul e foarte elastic în ce privește pedepsele. Nu le-a desființat. Și-apoi, chiar dacă le-ar fi desființat, cum s'ar verifica ce li se întâmplă între pereții clasei acestor jumătăți de oameni iresponsabili, deci predispuși prin imperfecțiunea naturii lor tuturor abaterilor care frizează orânduilele omenești?

După alții, neștiința elevilor este un motiv de bună dispoziție pentru învățător care, în contact cu aceste ființe imperfecte, își apreciază desăvârșirea sa. Invățătorul este, în acest caz, un mic despot care beneficiază de toate deliciale pe care i le oferă situația de stăpân.

Dac'ar ști aceștia, câtă amărăciune însemnează pentru învățător neștiința elevului său! De câte ori trebuie să bătătorească aceeași cale, pentru ca elevul să înțeleagă! Nu să-i spună el c'a înțeles sau să-i reproducă pe de rost o regulă păstrată la suprafața creierului și care, în mod neîndoielnic, la sfârșitul orei se va risipi ca fumul în vânt, ci să simtă printr'o intuiție pe care numai cei îndrăgostiți de copiii lor o au, că cele învățate fac parte întregitoare din suflet.

Și mai sunt alții cari invidiază la învățători multul timp liber de care dispun. Invățătorii sunt ocupați numai cinci ore, după care nimeni nu-i mai întreabă ce fac. Să fie așa? Nu mă gândesc la preocupările străine de școală cu care societatea i-a împovărat. Activitățile acestea se fac, după mine, în dauna învățământului și nu reprezintă un plus de muncă normală. Că sunt oameni cari le împlinesc, e foarte adevărat. Inșă o fac cu prețul sănătății lor sau cu sacrificarea multora din interesele învățământului. Școala cere atâta risipă de energie în cât abia i-ajunge unui ins, dotat peste media oamenilor, să-i satisfacă cerințele, punând în joc toată puterea sa de muncă și de creație.

Tot aceștia mai numără sărbătorile și vacanțele prin care, după școlile lor, reduc la jumătate anul de lucru.

Tuturor să le arătăm ce este în fapt meseria de învățător.

În primul rând, copiii nu sunt așa de docili cum și-i închipuiesc unii. De altminteri, un învățământ sănătos nici nu poate avea ca scop ultim o supunere oarbă care, în afară de foleasele imediate, și acelea aparente, nu contribuie cu nimic la sporul sufletesc al unei individualități. Și totuși, o supunere trebuie realizată. Spre deosebire de anumite concepții din alte vremuri, care cereau ca elevul să se supună orbește învățătorului — din păcate ele persistă și astăzi — noi subordonăm pe elev științei, înlănțuindu-l de aceasta prin interes și curiozitate. Lucrul însă nu este tocmai ușor și dificultățile sunt cu atât mai mari cu cât copilul este mai mic. La omul matur, interesul pentru știință se naște din autodeterminare. Cel care-și ia osteneala să asculte o conferință e atent fiindcă a consimțit liber să participe, fie pentru complectarea culturii generale, fie pentrucă anumite idei îi sunt necesare unei mai bune stăpâniri a profesiei sale. Și de câte efortări nu este în stare omul, mai ales când e vorba de profesiune! Nu atât pentru mijloacele de existență pe care i le procură, cât pentru posibilitatea pe care i-o dă să-și împlinească rolul social cât mai bine. Așa se explică de ce savanți bătrâni, fără să pregete, în fața unor greutăți aproape de neînving, s'apucă să învețe o limbă necunoscută, sau să cerceteze domenii care le-au fost străine până atunci, numai pentrucă prin aceste activități știința lor progresează. Se întâmplă același lucru cu copilul? Incontestabil că nu. În primul rând, prin natura lui nestatornică, nu se poate fixa prea multă vreme asupra unui singur domeniu. Apoi și interesele lui sunt cu totul diferite de ale adultului. Un organism în dezvoltare caută mai întâi să-și satisfacă nevoia de creștere. Știința, pe care i-o oferim noi, oricât ne-am strădui, nu satisface interesele lui imediate, ci e pentru mai târziu. De câte ori, nu le spunem copiilor: „Să vedeți voi, când veți fi mari, ce rău o să fie că n'ați învățat de mici”. Și avem convingerea că ne cred *pe cuvânt*. În fapt, nu prea ne cred. Dovadă că nici noi, dela o vreme, nu le mai punem în față asemenea perspective îndepărtate, ci întrebuițăm argumente mai „actuale”. De altminteri; chiar dacă ne-ar crede, n'ar putea să fie mereu așa cum ne plac nouă.

În viața omului matur, sentimentele morale joacă un rol covârșitor. Acolo unde sentimentele morale sunt slabe, intervine frica de pedeapsă, născută din sancțiunile, pe care orice societate le aplică adulților săi, în caz de infracțiuni.

Cum funcționează frâna morală la copil? E de ajuns o observație lsuperficială ca să vezi cât e de șubredă. Nu că sentimentele morale i-ar ipsi. Le are și el, dar sunt, ca să zic așa „copilărești”. Nu au la bază imperative abstracte, ci mai mult o *compasiune* care derivă din raporturile cu lucrurile și ființele din imediata sa apropiere. Având o experiență restrânsă, de multe ori, copilul e îndemnat să socotiască bun ceeace îi convine și să deteste ceeace nu găsește în ființa lui. Vă închipuiți, în asemenea împrejurări, cât de variabile sunt noțiunile lui morale. Foerster ne recomandă să facem apel la elementul eroic. Experiența mea didactică mă determină să afirm că nu se poate nădăjdui prea mult dela acest apel, mai ales când e vorba de elevi din școala primară. Presupunând că elementul eroic ar exista în gradul în care îl presupune Foerster și nici atunci n'ar fi un ajutor prea prețios pentru învățător, din cauzele amintite mai sus: nevoia de creștere a organismului, interesele speciale vârstei, mobilitatea atenției, etc.

Ar mai rămâne pedepsele. Se pare că, în imensa majoritate, de-a lungul vremii, pedepsele au reprezentat pentru educatori cele mai eficiente mijloace, prin care copilul a fost constrâns să învețe. Noi nu mai contăm pe ele, și iată de ce. Excludem pedepsele fizice ca unele ce nu se potrivesc nici cu spiritul vremii, nici cu scopul educației. Prin școală deschidem drumurile personalității. Ori, pedeapsa fizică este tot ce poate fi mai dăunător unui spirit pe care-l pregătim pentru autodeterminare. De de altă parte, ele mai pot reprezenta și un real pericol pentru organismul copilului care, tot în interesul educației, trebuie să funcționeze în cele mai bune condițiuni. Ne adresăm în rari cazuri pedepselor morale: admonestarea, izolarea de restul grupului, teme suplimentare, etc. Au și ele un rol însemnat. Nu rezolvă însă complexe probleme pe care le ridică învățământul de astăzi.

Soluția stă numai în personalitatea învățătorului. Acesta trebuie să fie veșnic neobosit ca să deschidă larg ochii minții copiilor către lumea din afară și să le strecoare în suflet, satisfăcându-le dorul de-a cunoaște, toate ideile de care acum, sau mai târziu, vor avea nevoie. În sufletul învățătorului, copilul va trebui să citească o prospețime continuă, nealterată nici de vicisitudinile vieții, nici de fatalitatea vârstei. De aceea, munca lui este cu mult mai greu decât a altora. De câtă vreme, un funcționar, după câțiva ani de carieră, datorită rutinei ajunge să execute aproape mecanic anumite acțiuni, și cu cât le repetă de mai multe ori cu atât le execută mai ușor, un învățător nu poate să facă acest lucru. Ceva mai mult. Dacă tinde către automatizare, trebuie s'o evite. Altfel e mort pentru carieră.

Munca lui este o activitate de creație permanentă, frumoasă, în adevăr, dar care sapă cu rapiditate și la temelie celui mai robust organism.

Câtă energie intelectuală îți trebuie nu mai ca să stăpânești o masă de copii! Să-ți împarți mereu atenția în atâtea direcții opuse. Să te concentrezi în același timp asupra cunoștințelor pe care le predai și să fii mereu preocupat de răsunetul pe care l-au avut în sufletele lor, iar cu privirea să urmărești patruzeci de capete, în care pot încolți tot atâtea gânduri contrarii scopului urmărit de tine.

Diversitatea sensurilor, în care fatal se îndreapă gândirea copiilor din cauza neconținutelor oscilări ale atenției, în școala veche — veche mai mult în opoziție cu ceea ce dorim într'un viitor cât mai apropiat — se remedia prin repetări mecanice pe care le executa clasa întreagă. Era și acesta un fel de-a servi concepția pe care o aveau despre învățământ. Noi, fără să detestăm această metodă, ne mulțumim să spunem că de vreme ce scopul nostru nu e cunoștința în sine, goală de orice conținut, socotim de prisos un procedeu care nu face altceva decât să ușureze memorizarea ideilor și nicidecum asimilarea lor.

Asimilarea științei este o activitate personală. Ea presupune un contact direct între sufletul elevului și materia de învățat. Din lipsa acestui contact cunoștințele elevilor noștri sunt de multe ori atât de șubrede.

Neajunsurile învățământului colectiv, care superficializase știința prin defectele sale inerente, de altfel, reducând-o la definiții și la noțiuni — date ultime ale elaborării, — încearcă să le înlăture școala activă. Reprezentantii ei au preconizat principii de necontestat cari au stat la baza tuturor reformelor școlare de după războiu. Principiile de educație, mai toate statele le-au înscris în programele lor. Statele n'au primit, însă cu aceeași ușurință și schimbarea structurii școlii, pentru că învățământul, colectiv, tradițional, asigura omogenizarea educației în direcția idealurilor fixate de organizația centrală. De aceea și realizările școlii active au fost sporadice și de scurtă durată.

În diferite țări, s'au întreprins acțiuni izolate pentru o individualizare efectivă a educației. Rezultatele ne fac să privim cu multă încredere în viitor. Amintim în treacăt planul Dalton al domnișoarei Helen Parkhurst și planul Jena realizat de Peter Petersen.

Incercările acestea sunt dovezi despre străduințele oamenilor de cultură, din toate țările, ca să înlăture păcatele unei școli vechi, ucigătoare de suflete, pentru a o transforma, așa după cum năzuiesc Americanii, într'un raiu al copilăriei.

Realizarea acestui vis este tot în funcție de învățător.

De umerii lui apasă greutăți insuportabile. Domnul Gh. Comicescu*), într-o carte asupra învățământului din America, vorbește cu multă căldură despre munca istovitoare depusă de învățătorii americani, pentru a face copilăria fericită.

Dificultățile întâmpinate de noi sunt sporite din cauza stării generale a vieții noastre intelectuale. Știm cât de rudimentară este concepția popoului nostru despre cultură.

Așa fiind, cinci ore de lucru efectiv nu însemnează puțin. Și nu știu dacă timpul care urmează muncii învățătorului din clasă, îl reface în întregime pentruca a doua zi să fie pregătit a-și primi, cu inima deschisă, elevii.

Totuși, nu e numai atât. Munca desfășurată în clasă, pentru a da roade, trebuie să fie fructul unui studiu amănunțit pe care învățătorul l-a făcut în prealabil asupra tuturor lecțiilor sale. Nu este vorba numai de schițele de lecții pe care oficialitatea le cere tinerilor învățători. Acelea se pot face ușor pentru a „împlini forma“. Invățătorul vrednic nu se va mulțumi niciodată numai cu ceea ce îl obligă regulamentul, care cuprinde și lipsuri, dar și lucruri de prisos. În pregătirea lecțiilor, nu e domeniul pe care învățătorul să nu-l exploareze. Și nu fiecum, ci temeinic.

Invățătorul știe că fiecare cuvânt al său e literă de evanghelie pentru copil. De aci, o nemăsurată răspundere de-a cerceta mereu, de-a se informa precis și conștiincios asupra progreselor realizate de mintea omească. E. Weber spune că adevăratul învățător trebuie să rămână toată viața sa student; adevăratul pedagog, un om într-o veșnică formare**).

De aceea dacă alți funcționari se pot recrea în voie după ce-au ieșit din birouri, învățătorul nu, chiar dacă nimeni nu-l întreabă cum își petrece timpul.

Cu acestea și cu multe alte greutăți are de luptat învățătorul. Puțini sunt aceia cari le cunosc și le înțeleg. Cei mai mulți clevetesc din răutate sau din neștiință. Alții se mulțumesc să dea nepăsători din umeri, să-și rumege plăcerile vieții, dacă soarta i-a hărăzit cu bunuri, sau să-și îndrepte gândul către ei însăși, dacă și asupra lor apasă jugul unei vieți de mizerie. E așa de greu să suferi pentru alții, când plăcerile nu-ți dau răgaz sau când soarta ți-a hărăzit și ție suferință din belșug.

C. Dogaru inv.

*) Gh. Comicescu. Realizări și tendinți noi în șc. americană contemporană. Iași 1935.

**) Șt Bărsănescu. Didactica. Craiova 1935.

Observ. și experim. pedologice.

Din testele laboratorului de psihologie București

Testul de inteligență logică Lahy

prelucrat, adaptat și experimentat de d. **I. M. Nestor**

Unul dintre cele mai active laboratoare de psihologie din țara noastră este cel de sub conducerea d. Profesor Universitar C. Rădulescu-Motru, care funcționează pe lângă Universitatea din București, având ca șef pe d. I. M. Nestor.

În laboratorul acesta se lucrează științific, metodic și totul controlat prin experimente și etaloane.

Mulți dintre cititorii revistei noastre cunosc încă din anii trecuți acest laborator și multe din lucrările lui. Anul trecut am redat în revista noastră și „profilul psihologic” alcătuit după modelul acestui laborator, de colaboratorul nostru d. I. C. Stoica¹⁾.

Anul acesta, vom căuta să facem cunoscut mai mult metoda și mijloacele de lucru ale acestui laborator.

În acest scop ne vom ocupa pe scurt de testele emise de acest laborator. De data aceasta vom reda testul de inteligență logică a lui Lahy, care a fost adaptat și aplicat și la noi în țară, în urma experimentării și etalonării lui pe 2000 cazuri.

Testul este prelucrat de d. Prof. Univ. I. M. Nestor și are etalon atât pe puncte — centile, cât și pe timp — centile, cu instrucțiuni. El se aplică începând cu vârsta de 9 ani, inclusiv adulților.

Este unul dintre cele mai perfecte teste, cari le avem noi pentru inteligența logică. El constă din mai multe teme și întrebări la cari subiectul trebuie să răspundă, cât mai precaut și în mai puțin timp.

Este un test individual, care se aplică numai la știutorii de carte. La orice temă se poate da numai un singur răspuns, și în afară de cifre și câteva nume nu se scrie nimic, doar se însemnează cuvintele respective, cari marchează răspunsul adevărat al întrebării sau temei puse.

Iată ce cuprinde testul:

1. Serii de numere;
2. Cuvinte asemănătoare;
3. Cuvinte de prisos;
- 4.

¹⁾ Vezi Școala Vremii No. 2/1986.

Analogii; 5. Fraze deranjate, 6. Proverbe; 7. Intreprindere de texte; 8. Arbori genealogici; 9. Limbă streină și 10. Silogisme.

După rezolvarea acestui test, poți observa la ce nivel se ridică inteligența subiectului, utilizând etalonul dat pe vârste. Subsemnatul am dat unor adulți spre rezolvat acest test. Unul a avut 91 puncte bune. Deci acel subiect are centilul 100. Însă la rezolvat în 85 minute, așa că după etalonul timp ar avea centilul 30.

În concluzie, subiectul de care vorbesc este f. inteligent dar lent.

Notez că acest test este însoțit de instrucțiuni, cari explică și lămuresc îndeajuns pe cel care aplică experimentul ca și pe cel care-l rezolvă.

Nici la un caz nu se rezolvă testul dacă starea sufletească a subiectului nu este liniștită și pe deplin favorabilă.

Prima clasificare e o interpretare cantitativă, ce se face după numărul răspunsurilor bune și rele. Pentru interpretarea calitativă, în cazul când e necesară, e bine ca testul să fie trimis la București la laborator, unde este precis rezolvat. Adresa: Societatea română de cercetări psihologice, București; Str. E. Quinet (Universitate) șef I. M. Nestor. Testul se poate comanda și prin Red. rev. Școala Vremii, 1 exemplar 15 lei.

Teste pentru atenție.

Pentru funcțiunea atenției, am publicat diferitele teste de determinarea ei, enunțate în articolul dnei E. Mariescu, din numărul anterior al revistei noastre.

Continuăm să redăm și testele utilizate de Laboratorul de psihologie București, împreună cu etaloanele respective.

Testul Pieron este testul de atenție concentrată — Cantitate. El constă dintr'o pagină de hârtie cu pătrățele cari au codițe. Ex. —

În test însă sunt pătrățelele cari au codița și în altă parte ex. —

Subiectul însă are să bareze (taie) cu o linie numai cele cari sunt date de model sus. Dacă tăie un pătrățel așa: , face greșală.

Testul are etalon. Punctele se socotesc așa: pătrățelele bine tăiate sunt „Semne juste” cari îndeplinesc atâtea puncte câte sunt bine tăiate. De exemplu dacă un elev de 7 ani taie 20 (S. j.) are centilul 25 la atenție concentrată cantitate. Iar dacă lângă acele a omis unele sau a tăiat altele cari nu trebuiau, atunci i se socotește după următoarea formulă atenția concentrată

calitate $\frac{sj. - s. g.}{sj. + s. o.}$ adică Semnele juste minus semnele greșit tăiate, împărțite

la semnele juste plus semnele omise. Elevul dat ca exemplu mai sus (Îndri-cău Costan cl. I. 1935/36) a avut centilul 80 la atenția concentrată calitate; situația fiindu-i următoarea: $\frac{20-0}{20+1} = \frac{20}{21} = 0,952$, la care puncte coresp. c 80. Etaloanele acestui test se obțin odată cu testul dela laborator, sau dela noi la cerere.

Testul de atenție distributivă, constă din niște cifre și e colectiv. Il redăm mai jos.

5	60	22	85	39	16	47	64	6	34
40	98	76	48	68	21	59	80	42	10
15	54	94	9	92	41	1	55	97	26
49	84	27	63	14	38	86	73	20	62
87	2	67	33	45	96	32	79	70	4
28	93	23	83	72	8	69	91	53	13
99	36	88	46	56	78	31	25	35	82
11	58	65	17	24	90	52	19	61	51
66	77	44	89	75	95	43	57	3	74
18	100	29	7	81	30	37	12	71	50

Redăm și instrucțiunile:

Atenția distributivă (Zahlenquadrat)

Material și tehnica. — Subiectului i se prezintă foaia întoarsă și este invitat să-și scrie numele, vârsta (în ani și în luni), ocupația și locul. Foaia nu va fi întoarsă decît la comandă. Subiectului i se explică, printr'un exemplu clar la tablă, că pe foaia lui se găsesc numere începînd dela 1 (nu se spune pînă la cît), însă în dezordine, împrăștiate. La comanda „Întoarce foaia și începe”, începînd cu numărul 1 subiectul va căuta și va tăia toate cifrele următoare (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11...), *cît de repede posibil* și fără să omită sau să sară vreun număr. Subiectului trebuie să i se explice că *toate* numerele sunt pe foaie. La comanda încetează, subiectul pune creionul jos imediat. După ce experimentatorul s'a convins că subiectul a înțeles tema, el comandă: „Întoarce foaia și începe”! Subiectul lucrează *5 minute*.

Cotare. — Se numără cifrele tăiate. Numărul acesta reprezintă randamentul individual. Nu se ia în considerare ultimul număr tăiat, adică nu acesta poate reprezenta randamentul, întrucât unele subiecte *sar* numerele pe care nu le găsesc prea repede. Numărul cifrelor sărite, poate reprezenta o indicație pentru însușirile de caracter. (Pentru a se calcula ușor numărul cifrelor sărite, experimentatorul recomandă subiectului să *încercuiască* ultimul număr pe care l-a tăiat în momentul auzirii comenzii „Încetează“).

Testul este colectiv și poate fi aplicat dela vârsta dela care subiectul cunoaște cifrele pînă la 100“.

Iată și etalonul:

Atenție distributivă
(Zahlenquadrat)

Gen-tilc	V â r s t a												
	7	8	8	10	11	12	13	14	15	16	17	18	A
100	22	25	26	31	39	41	45	49	48	68	5	51	
90	19	22	24	26	33	37	39	41	42	53	47	45	
80	17	20	23	25	30	34	36	37	39	47	42	40	
70	15	19	22	24	28	32	34	35	37	41	40	38	
60	14	17	20	22	26	30	33	33	34	38	37	36	
50	13	16	18	21	24	27	31	31	33	35	35	33	
40	12	15	17	19	23	25	29	30	31	33	32	32	
30	11	13	15	17	21	23	27	28	30	30	30	30	
20	9	11	13	15	19	21	23	26	26	29	28	27	
10	7	9	10	11	16	17	18	22	22	26	24	24	

Se poate comanda dela laborator sau dela noi.

Testul de atenție concentrată internă constă dintr'o tabelă cu numeri în coloane, cari se adună primul cu al doilea, al doilea cu al treilea etc. scriindu-se rezultatul la dreapta cifrei adunate, însă numai unitățile sumei zecii neglijându-se. Testul deși colectiv trebuie aplicat în cea mai desăvârșită liniște. Se poate procura împreună cu etalonul dela laborator sau dela noi.

Testul de atenție și memorie, iată-l mai jos:

Cel mai bun
medic-dentist!

Dr. M. Tămaș Arad,

STR. EMINESCU No. 10. Adresați-vă cu toată
încrederea acestui medic român, în tot ce privește
specialitatea Dsale.

A	M	Y	U	S	X	Z
1	2	3	4	5	6	7

U	M	Z	Y	A	S	M	X	A	U
X	S	M	Z	Y	X	A	U	X	Y
Y	Z	U	M	S	Y	X	A	S	M
S	Y	Z	U	X	A	S	M	Z	U
A	X	M	Z	Y	S	U	A	X	Y
M	X	U	Y	S	A	Z	M	Y	A
Z	S	M	Y	U	Z	A	X	S	Z
A	U	X	M	S	Y	A	Z	U	X
U	M	Z	Y	X	A	S	Y	M	U

Instrucțiunile:

Instrucțiuni pentru aplicarea testului de atenție și memorie

„Material și Tehnică. — Subiectul primește foaia *pe dos*, scrie numele vârsta, clasa, școala și locul. Printr'un exemplu la tablă experimentatorul explică subiectului că sub fiecare literă trebuie să scrie numărul respectiv. Numărul poate fi aflat, dacă se cercetează șirul numerotat din capul foaiei.

Exemplu:

M	N	R	A	S
1	2	3	4	5

N	A	R	M	S	N	A	M	S	N
2	4	3	1	5	2	4	1		

S	N	A	N	R	S	N	A	M	R
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Subiectul trebuie făcut atent asupra faptului că exemplul este numai un exemplu și că în exemplarul original sunt alte litere; apoi că trebuie să lucreze *cât poate de repede*.

TIMP: 1 minut“.

Iată și etalonul:

**Atenție și Memorie
substituție cu cifre și litere**

Cen- tile	Vârsta												
	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	A.
100			22	27	30	33	39	46	44	44	47	47	49
90			19	22	26	30	33	38	38	40	43	41	40
80			17	20	24	27	30	34	35	38	40	37	38
70			16	18	22	25	27	31	33	36	37	34	35
60			14	17	20	23	25	29	31	34	35	32	34
50			13	15	19	21	23	27	30	32	32	30	32
40			12	14	17	20	21	26	29	30	30	29	30
30			11	13	15	18	20	23	26	27	29	26	27
20			9	11	13	15	17	20	23	25	26	22	25
10			5	6	9	9	13	16	19	20	18	19	22

Etalonul pentru mediul rural:

**Atenția și memorie
M. rural**

Cen- tile	Vârsta			
	7	8	9	10
100			24	21
90			19	19
80			17	17
70			15	15
60			14	14
50			12	12
40			11	11
30			9	9
20			7	7
10			3	3

În numărul viitor vom continua să redăm testele pentru funcțiunea memoriei. Dorim ca prin acest fapt să ușurăm cât mai mult munca învățătorilor ce o depun cu cercetarea psihologică infantilă în vederea completării fișelor. Profilul psihologic îl vom trimite la cerere tuturor colegilor.

Mai avem câteva exemplare. Acest profil ne arată ca o icoană clară, după completare bineînțeles, toate funcțiunile sufletești cât sunt de dezvoltate sau înapoiate. Prin alcătuirea lui putem vedea puterea psihică a fiecărui copil, fapt ce ne ușurează munca în școală și să facem învățământ educativ, după puterile fiecărui copil. Colegi, să începem să lucrăm și să facem cât mai puțină teorie.

Ion Blăgăilă

DIVERSE

Două conferințe.

În ziua de 11 Octombrie a. c. învățătorimea din jud. Arad a avut fericita ocaziune de a asculta două conferințe pline de înalte principii de ordin moral și național. Socotind aceste conferințe bine venite pentru toți colegii din județ, fie că le-au audiat fie că nu, fac mai jos o dare de seamă asupra lor, cristalizând principiile și stabilizându-le esența.

I. „Pasiunea muncii; teoria elitelor; virtutea care lipsește poporului român”, conferința dlui Insp. General scc. Lăpădatu.

În cuvinte de o rară limpezime, d. Insp. General Lăpădatu ne-a prezentat aceste idei în mod strălucit, cu statistici și exemplificări cari ne-au arătat nivelul scăzut al culturii naționale și mai ales al economiei naționale și ne-au trezit râvna de a porni la muncă încordată pentru a recăștiga timpul pierdut în apatie și a reclădi țara pe temelii de suflet național și să-i câștigăm independența economică.

Războiul mondial — spune Dsa — este și va rămâne unul dintre cele mai mari cataclisme sociale cari au sgudivit vreodată omenirea. Nici năvălirea barbarilor în Europa nu se poate asemăna cu el, căci urmările sale sunt mai adânci și prefacerile ce le-a cauzat în structura morală și socială a lumii sunt incomparabil mai mari. Criza ce a urmat, purtând numiri diferite: criză economică, morală, financiară, literară, politică, religioasă — după aspectele sale multiple, — nu e în realitate decât criza concepției de viață, criză ontologică. Omenirea se găsește la o răscruce a două lumi: una ce își trăește ultimele zile și alta căreia încep a-i miji zorile. De aci multele frământări în căutarea de noi idealuri, și lupta pentru încetățenirea unor noi concepții de viață și de organizare socială. Națiunile își urmează fiecare calea destinului lor, călăuzite de conducători mai mult sau mai puțin înțelepți și atingând unele culmi de forță și de înflorire, altele afundându-se în mizeria slăbiciunii lor. România, constatăm cu mult regret, nu este printre țările înfloritoare din punct de vedere economic, financiar, ori cultural iar națiunea română a rămas sub multe raporturi, în urma țarilor europene. Avem bogății nenumărate și suntem mai săraci ca oricine; avem cereale în supraabundență și totuși ne hrănim mai slab ca oricine; avem vite

nenumărate și totuș țărani nu mănâncă din carnea lor; am putea hrăni 60 milioane de locuitori și nu hrănim suficient nici 18. Tăiem pădurile pentru a face noi terenuri de agricultură când am putea să mărim producția prin agricultura rațională; nu ne-ajung niciodată banii pentru nevoile publice și tot mereu căutăm împrumuturi în străinătate pe cari nu le plătim și ne pierdem cinstea și creditul, cheltuim totdeauna mai mult decât câștigăm astfel că ne-a mers vestea că suntem cel mai cheltuiitor popor din lume; trăim o viață de stat așa de mizerabilă că toată lumea ne cunoaște ca o țară a tuturor posibilităților, o Californie unde străinii și șnapanii trăesc ca în sânul lui Avram pe umerii unui popor îndelung răbdător, o țară care trăește din expediente, o țară fără viitor. România mică de eri smulgea admirația lui Bismark la 1878, care a numit-o „Belgia Orientului“. România Mare de azi nu mai are nici atâta considerație, iar mica Belgie a Occidentului ne-a lăsat în urmă în multe privințe.

Se impune ca o datorie sfântă să ne câștigăm prestigiu pentru că suntem o țară cu multe resurse. Dar pentru aceasta națiunea are nevoie de un alt suflet, mai mândru, mai încrezător în forțele sale, mai dornic de muncă și mai luminat. Acest suflet nou trebuie să-l formeze școala de azi care are în mână creșterea generațiilor, și în special școala primară, căci ea este baza culturii și a educației.

Printr'o muncă pasionată zi de zi și ceas cu ceas să îmbunătățim starea materială a neamului românesc și să schimbăm în favoarea noastră situația mizerabilă de azi, unde românului i-au rămas numai serviciile de ampoi, funcționar și slugă, iar străinii ne-au acaparat bogățiile și s'au urcat la posturile de comandă Românul cult să lase vechea și reaua deprindere de a trăi pe spinarea statului, în școală ca bursier, în tinerețe funcționar, iar la bătrânețe pensionar și să caute ași croi drum în întreprinderi, să muncească intens și să-și realizeze prin sine însuși o stare materială care să-l scoată din situația înjosită de a fi aservit economic și străinilor din propria țară. Să ne câștigăm independența economică, pentru că fără ea, independența politică e numai platonicească. Am ajuns în situația de a depinde și politicește de țările cari ne sunt creditoare. Toată viața economică a statului e în mâinile capitalului străin care ne speculează cum îi place. Noi cum reacționăm. Plângându-ne soarta în cuvinte și în cântec? Nu! Printr'o muncă fanatică de recucerire a țării din mâinile străinilor, prin cumpătare și economie. Căci virtutea care lipsește poporului român, e economia.

Ne-am lăsat amăgiți de dictonul fals al egalității, libertății și falemității și încrezându-ne în iluzia păcii eterne am rămas nepregătiți pentru infruntarea furtunilor. Am nesocotit tradiția fără să ne dăm seama că în ea rezidă

specificul național. Trebuie să ne întoarcem la ea căci într'ansa vom găsi drumul nostru adevărat de dezvoltare în viitor.

Unui neam nu-i ajunge însă să fie muncitor și cumpătat, dacă nu are conducători înțelepți cari să-l organizeze după un plan superior de organizare socială, dacă nu are o elită conducătoare neconruptă, care să muncească fără preget pentru binele public. În vremurile mai vechi, elita conducătoare o formau preoții. În stat cu incetul puterea a fost cucerită de laici, iar azi vedem că pretutindeni marea majoritate a conducătorilor de neamuri o formează laicii. Nemaexistând criteriul blazonului de noblete, ajung conducători cei mai inteligenți și mai ales cei bogați. La noi bogăția fiind în mâinile străinilor elita conducătoare poartă pecetea străinismul. i. Se impune și aici o muncă pasionată de recucerire, căci nu se poate admite ca într'un stat național românesc elita conducătoare s'o formeze străinii. Școala trebuie să descopere inteligențele vii, statul să le cultive sistematic și să-le încredințeze mai târziu frânele conducerii.

Aceasta să fie elita conducătoare de mâine, care să conducă destinele patriei pe drumul mărire și gloriei, prin munca desinteresată în slujba patriei și a neamului. Astfel printr'un naționalism constructiv vom reuși să fim stăpâni la noi în țară și să ne impunem și în afară.

Trebuie să ne câștigăm însă o virtute: economia. Suntem poporul cel mai cheltuitor din lume. Cheltuim tot ce agonisim și de multe ori mai mult decât putem agonisi. Nu ne măsurăm trebuințele cu puțința. Un funcționar cu salariu modest vrea să țină casă mare ca un înalt demnitar. Iar proverbul zice: „Cine cheltuiește mai mult decât câștigă, fură”. La noi se vedește mai bine ca oriunde. După un tablou statistic al cuantumului de economii unde Statele Unite ocupă locul de frunte cu formidabila sumă de 1875 de miliarde lei, vedem că România ocupă locul al doilea din coadă fiind întrecută chiar de „Uniunea Sud-Africană” țară unde trăesc cei mai proști oameni din lume, Hotentoții. Chiar Bulgarii cari ne apreciază inteligența, ne-au întrecut în domeniul acesta. În tabloul statistic al economiilor pe cap de locuitor, unde Franța și Germania ocupă locurile de frunte, România își păstrează acelaș loc înjositor de codașă. Pe tabloul independenței materiale a cetățenilor, unde în frunte stă Suedia, ne păstrăm acelaș loc mizerabil, iar pe tabloul statistic în care se vede pe procente la sută câți străini trăesc pe spatele diferitelor națiuni unde Belgia e în frunte cu 1,5% străini, vedem pentru țara noastră cea mai grozavă situație ce se poate imagina. Dela procentul de 48,50% al Egiptului noi sărim la fantasticul procent de 111,15% de străini ce trăesc pe spinarea mult prea blândului neam românesc. Nu se poate imagina o situație mai jalnică. Suntem, sau am devenit băștinașii stu-

pizi ai unei colonii africane, unde o minoritate de străini ne-au înjugat la carul lor plin de bogății furate dela noi, iar noi tăcem și tragem mereu, mulțumindu-ne cu fărimiturile ce binevoesc a ne arunca dela masa lor copioasă.

Gluma a ajuns prea departe și s'a transformat în tragedie. Toleranța noastră prea mare s'a întors împotriva-ne. Instinctul de conservare națională adormit de atâta vreme sub iluzia frățietății se readeșteaptă. Să începem din școală să dezvoltăm spiritul de economie și să ne sporim zi cu zi starea materială spre a scăpa de jugul înjositor al capitalului străin, hain și acaparator. Trebuie să dăm poporului român virtutea economiei și să i-o înfiltrăm în sânge. Toate eforturile să le îndreptăm în direcția recuceririi independenței economice și să smulgem din mâinile străinilor averea națională și odată cu ea și puterea reală de stăpânitori ai acestui pământ strămoșesc. Să luăm exemplul dela națiunile unde naționalismul este o dogmă: Italia, Germania, Japonia. Muncitori până la limita extremă a forțelor, iubitori de patrie până la fanatism, plini de orgoliu și de ambiția nobilă de a fi în fruntea tuturor, să muncim dela mic până la mare pentru a ne clădi o țară nouă. În Japonia de azi toate lecțiile din școli se termină cu imperativul național: „Trebuie să trecem pe continent;” la noi trebuie să se termine cu imperativul națiunii noastre: „Trebuie să ne recucerim țara înăuntru, cinstea și demnitatea în afară”.

În aplauzele unanime ale asistenței, conferențiarul a terminat această admirabilă și atât de utilă conferință. Ne bucurăm că începe și la noi lupta pentru readeștarea la naționalism și patriotism din toate părțile, fiindcă patria este supremul bun pământesc, iar adorarea și jertfa pentru dânsa, o datorie sfântă.

II. „Chestiuni școlare”, Inspector general N. Dinescu

Într'o expunere succintă, conferențiarul a tratat probleme de strictă actualitate școlară, dându-ne sfaturi și îndrumări prețioase pentru aplicarea legilor școlare, a programei, muncii învățătorilor etc.

În programul Dsale de activitate Domnul Inspector general a înscris aceste prețioase conferințe regionale, unde învățătorii capătă îndrumări și sfaturi pe trul îndeplinirea cât mai corectă a misiunii lor, iar prin conferențiarul invitați, — cum a fost acum d. Insp. General Lăpădalul — primesc lumini noul îmbogățindu-și cunoștințele cu vederi asupra problemelor actuale ce interesează viața societății pentru binele căreia lucrează. Dsa ne îndeamnă să studiem adânc noua programă analitică spre a ne pătrunde de spiritul și de litera ei. Studiul ei este foarte prețios, întrucât într'ânsa se

cuprind sistematizate după noi principii, toate cunoștințele ce se predau în școala primară și vom afla în ea prețioase îndrumări pedagogice. *A cunoaște programa analitică e o datorie dela care învățătorii nu trebuie să se sustragă sub niciun motiv.* Avem la cârma Ministerului Instrucțiunii pe cel mai harnic și luminat om dela Haret încoace. Ne iubește, ne ajută și ne apreciază munca. El însuși, cu toată vârsta înaintată muncește, ca un titan ziua și noaptea. Să-i fim colaboratori înțelepți și să-i urmăm exemplul muncii neîntrerupte în slujba țării și neamului. Realizările din anii precedenți sunt aducătoare de bucurii. Procentul frecvenței la primele patru clase a trecut de 95%, iar la ultimele trei clase de 60%. Învățământul complimentar va fi reorganizat complet, după cum se poate vedea în noua programă. Se vor înființa ateliere de lucru cu maestri speciali. Învățătorilor li se vor ține cursuri pentru dobândirea cunoștințelor din domeniul îndeletnicirilor practice.

Asistența socială pentru copii săraci va fi sporită. Pentru aceasta Dsa face un nou apel de a se depune rabatul la Banca Națională spre a se spori fondul de ajutorare. Celor ce ripostează că fiecare școală își are săracii ei, Dsa le propune soluția de a le da ce rămâne din rabat după ce s'a vărsat 10% Băncii Naționale și după ce învățătorul și-a detras cheltuelile de transport. Dă asigurări că aceste fonduri se vor împărți echitabil și vor fi ajutorați elevii săraci începând cu aceia a căror situație materială e mai rea. În cuvinte elogiocase laudă activitatea plină de nobilă râvnă a învățătorilor, pe teren extrașcolar și îndeamnă ca pretutindeni să se înființeze șezători populare și școlare pentru răspândirea dragostei de cultură spre a sustrage poporul dela alte deprinderi rele.

Anunță că acnui acesta s'au numit circa 1600 de învățători, iar în prezent ministerul caută fondurile necesare înființării a încă 1500 posturi.

În încheiere Dsa laudă în cuvinte calde activitatea intensă și luminată ce o desfășoară Dl Revizor Școlar Lazăr Igrîșan pe terenul școlar și spune că vine totdeauna cu drag la Arad unde știe că are un revizor conștient de misiunea sa, un revizor cum ar dori să aibă fiecare județ din România, pentru promovarea culturii și fericirea neamului.

Vasile Lădaru — Bătuța.

NOU!

„Probleme și idei noi în Psihologie“, de
C. GEORGIADE.

Adresați-vă la Redacția revistei.

Dela cursurile libere ale asoc. generale a învățătorilor din România, din C. Lung-Muscel, 1936.

Copilul leneș.

Conf. Dlui prof. **Liviu Rusu-Cluj.**

In școlile noastre găsim adesea tipuri de copii inactivi, leneși. De aci și admonestările: dobitocule, boule, leneșule. Leneșii sunt socotiți ființe a căror viață e pecetluită pe veci, având credința că nu se mai poate face nimic cu ei. Dar vom vedea că nu e așa.

Viața sufletească e caracterizată prin dinamism, mișcare, desfășurare. Orice mișcare presupune diferite contraste. În viața sufletească avem 2 forțe fundamentale: una care mână la acțiune, alta care împiedică dinamismul sufletească. Copiii leneși au la bază anumite boli psihice nefiind vinovați cu nimic de aceasta. În domeniul fizic putem vedea că organismul spre a se menține sănătos, atunci când se semnalează o boală, fură vitalitate dela alte organe. Ex.: rinichii bolnavi fură vitalitate dela inimă. Atunci inima se îmbolnăvește. Ca să vindecăm inima, trebuie să tratăm rinichii. Așa e și cu leneșii. Diferite boli psihice fură vitalitate dela alte funcțiuni sufletești. Atunci copilul e leneș. Wundt a fost un mare leneș. În cursul primar și apoi în cursul secundar era slab la matematici. Toți îl îndemneau să se retragă. Printr'o activitate mare, a ajuns așa ca la 50 de ani să dea 3 volume de logică a 1200 pagini unul, iar în memoriile sale povestește despre slăbiciunile lui, care printr'o compensare a devenit cel mai bun elev la matematici. Nu toți pot fi ca Wundt. Omul dela naștere e slab față de mediu. Forțele acceleratorii sunt mai slabe decât forțele inhibitorii. De aceea trebuie să facem armonia, compensarea. Întărim forțele acceleratorii și slăbim forțele inhibitorii. Care-i procedeul? Printr'o activitate progresivă ajungem la activitate intensă. Să cunoaștem întâi cauza leneșiei și apoi să-l tratăm, punându-l în situația să devină activ. Prima isbândă trebuie încurajată, căci din momentul când leneșul înțelege că și el e bun de ceva, se silește și mai mult, așa încât despecetluim ideea falsă ce o avem despre leneși și scoatem din ei elemente active și capabile să devină oameni destoinici în viață.

Psihologia disciplinei.

de Dl Prof. **Livia Rusu-Cluj.**

Noțiunea disciplinei. Disciplina e ceva sinonim cu ordinea; anumite raporturi constante între anumiți factori. Când raporturile sunt neconstante, vine desordinea.

In domeniul organic disciplina e sănătatea. Când un organ e bolnav raporturile sunt neconstante și vine boala, indisciplina.

In domeniul mișcării. Avem activitate: mecanică — lipsită de inițiativă și vitală, adică caracterizată cu inițiativă proprie.

In domeniul gândirii, se zice că cineva e nedisciplinat atunci când e năpădit de o mulțime de idei, îngrămădindu-l în fiecare clipă. Cel care poate să le alunge, oprind numai pe cele folositoare, are o gândire disciplinată. Dacă repetă mereu, tinde spre automatizare. Automatizarea gândirii începe încă dela 6—7 ani. Aritmetica, poezia și altele materii de curs primar se învață mecanic. Automatizarea gândirii se poate vedea la orice om care e nevoit să primească așa cum se prezintă diferite formule chimice ori matematice, diferite reguli științifice, etc. Disciplina e necesară, fiind un mijloc economic al forțelor spre a se conserva și înălța în viață. Disciplina înseamnă supunerea părților la un tot, e o lege inerentă din punct de vedere individual. Din punct de vedere social e iarăși necesară, căci altfel am tinde spre anarhism. Avem două feluri de disciplină: externă, supunerea la ordinele celor din afară, de multeori mecanică, și internă, adică o supunere liberă, din convingere. De aceea trebuie să ne îndreptăm serios privirea spre tineret, așa cum se prezintă curentul prezent, mondial, să cultivăm această disciplină internă, liberă, căci numai astfel vom putea avea generația de mâine disciplinată și de nădejdi mari.

Manualul didactic de școală

Conferința d. **D. Teodosiu,** profesor București.

Peste doi ani se împlinesc 100 de ani de când s'a luat inițiativa tipăririi manualului didactic. La început s'a îndreptat privirea spre învățământul universitar, apoi secundar și în fine, primar. Manualul de azi putem spune că e opera sec. 19. La început n'a fost carte specială pentru copii de școală. Unii pedagogi cereau ca învățământul să se facă nu după cărți, ci după natură. Așa bunăoară era Bacon, Rousseau, învățământ după natură; cărțile sunt instrumentele a celei mai mari mizerii.

Zalzmann; „școală fără cărți”; Rablais: „copiii să citească întâi în cartea mare a naturii”; Pestalozzi: „Cărțile sunt un mijloc auxiliar învățătorului. O carte bună atunci când e tot așa de bine întrebuințată de un dascăl bun ca și de unul rău”.

Privind obiectiv, cartea e ceva auxiliar învățământului și tot învățătorul e ce este.

La început am avut bucoavna, un fel de carte ce cuprindea toate materiile. La 1699 avem prima bucoavnă suprinzând simbolul credinței, cele 10 porunci și 44 pagini literare. Copiii învățau bucoavna fără să înțeleagă ceva. Trecerea dela bucoavnă la abecedar a făcut-o alfabita 1776. Primul abecedar lansat publicului ca o carte cu „noțiune de morală, de cetire, memorizare și altele pentru clasa I. primară”.

I. Creangă a făcut la 1876 un abecedar care constituia și un fel de îndrumător metodic al copilului. În primele manuale nu existau gravuri iar dacă existau erau foarte minuscule.

În primele abecedare avem metoda monitorială. Copilul trebuia să învețe și ceiace întreba monitorul și răspunsurile.

Ex. Monitorul. — Ce este aritmetica?

Elevul — Aritmetica e știința numerelor etc... În sec. 19 s'a impus concepția manualului tip; manualul să fie un ghid atât pentru învățător cât și pentru elev. Dl M. Bicuilescu a inventat un abecedar, care după Dsa. poate să fie înlocuit învățătorul — poți învăța singur scris-cetit (manualul hop).

Mai târziu s'a pus problema manualului regional, dar cum nu se poate face pentru toate materiile ceva, s'a renunțat la el alcătuiindu-se manuale publice.

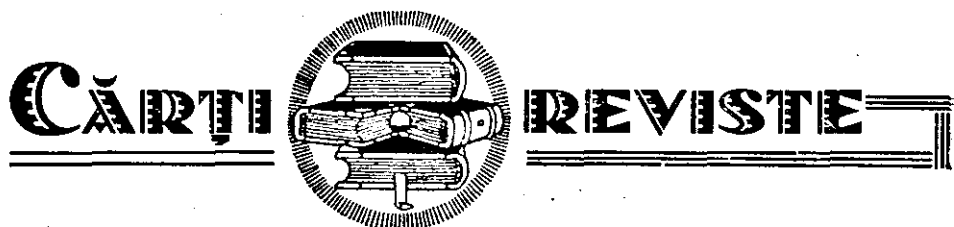
Alții au cerut manuale după metoda centrelor de interes. Ar însemna ca 2 săptămâni să studiem o chestiune. ex. familia, în timp ce afară plouă, fulgeră, trăsnește etc.. fără ca pe noi să ne intereseze asta. Centrele de interes să nu se pună în manuale, *ci pe viu*.

Manualul să fie aranjat într'o ordine genetică și lecțiile în sine trebuiesc iarăș aranjate în mod metodic — exemple, sublinieri, aplicații.

Aruncându-ne privirea asupra manualelor vedem că fiecare păcătuiesc cu ceva. Unii autori fac prea mare abuz de gravuri. Au mers până acolo că și în caietele de caligrafie să fie o mulțime de poze. $\frac{3}{4}$ din fața caietului e ocupat cu poze și numai $\frac{1}{4}$ e liber pentru scris. Facem și noi ca Rușii. Înainte erau așa de religioși încât așezau icoanele până și în closete, azi le-au scos și din biserici. Sunt bune gravurile la istorie, geografie, abecedar etc..., dar nu la Caligrafie, gramatici etc...

Nu cartea e totul în școală, ci învățătorul. Un învățător bun se cunoaște după cărțile pe care le are în clasă. Nu poza multă dă valoare cărții didactice, ci felul cum e alcătuită. Să ne ferim de manualul fardat. Să alegem cărți potrivit conștiinței noastre, să alegem manualele care ne convin. În prima și ultima analiză să fie progresul școlii. Învățătorii pot fi îndrumătorii ori trădătorii școlii. Să introducem cărți când avem convingerea intimă că se potrivesc sufletului copilului.

P. I. Tomescu

Prof. Univ. C. Rădulescu-Motru:

Românismul. Românismul Dlui Prof. Univ. C. Rădulescu-Motru este o nouă credință și o nouă orientare sufletească a tuturor Românilor. Această nouă formă a spiritualității și a conștiinței românești isvorește dintr'un instinct curat românesc potrivit și dictat de nouile împrejurări ale vremii. Până la sfârșitul secolului trecut, soarta popoarelor depindea de interesele individului. Individul era atotputernic în conducerea popoarelor și conducerea era supusă după niște norme juridice. Profitul capital era calculat de individ mai dinainte și numai așa se înțelege că viitorul popoarelor era indicat din timp. Democrația de până la războiul cel mare n'a urmărit alt scop decât numai interesul individului. Democrația actuală cere un nou sistem în conducerea popoarelor; cere interesele întregii vieți sociale și cere diferențierea tipurilor de rasă.

Noi, Românii trebuie să căutăm o viață reală, să înlăturăm pretențiile individualismului interesat și să căutăm ca individul să se adapteze potrivit cu interesele vieții sociale.

În politica rasistă a Germanilor, citim ca într'o oglindă viața lor reală. Pe lângă toate principiile reale, rasismul german a impus sterilizarea idiotilor, criminalilor și tuturor indivizilor cu moravuri stricte și aceasta ca o necesitate de a se ridica moralul poporului german.

Ce e drept, noi Românii am suferit din punct de vedere economic și politic, ceea ce ne-a determinat să fim imitatori în conducerea statului nostru, după normele și după legile altor state. Cu timpul, această imitațiune a devenit molipsitoare. Trecutul ne arată că interesele statului nostru au fost conduse de conducători și profitori străini de interesele noastre românești; la fel și instituțiile statului nostru sunt streine față de însușirea Românilor cari nu le pot înțelege. Instituțiile la noi sunt făcute numai pentru interesul unora, în loc să fie pentru interesele tuturor.

Spiritualitatea se naște odată cu omul și cere astăzi o viață mai bună ca în trecut. Până acum s'a susținut că mașinăriile hotăresc asupra sufletelor și caracterelor omenești și nu invers.

Exemple avem din Rusia Sovietică, care la început a căutat ca toată atenția să se dea mașinăriilor, neglijându-se în felul acesta sufletele muncitorilor. Începând cu anul 1934, atenția Rușilor s'a îndreptat către cunoașterea sufletelor muncitorilor, care trebuie să domine asupra muncii și materialului.

Din aceste experiențe nu avem decât învățăminte. Să ne adaptăm unei spiritualități curat românești, să cunoaștem caracterele alese pe care să le încurajăm.

Factorul românesc să contribuie la aceasta și se știe că orice invențiune nu vine din buna voință a omului, ci din ceea ce are dela natură. Din sutele de mii de copii ce are țara noastră, să selecționăm pe cei dotați. Pe cei cu însușiri slabe și mediocri să-i educăm și să-i îndrumăm, iar pe cei dotați să nu-i părăsim, ci să le arătăm calea pe care au de mers. Imitația în conducerea și organizarea statului nostru să dispară cu desăvârșire. Naționalismul din trecut trebuie păstrat numai ca o amintire a înregirii neamului românesc, sau ca o amintire a împlinirii idealului din trecutul nostru istoric. Dorim un naționalism nou care să ne dea încredere în munca noastră națională. Credința în noua spiritualitate românească văzută și gândită de mintea luminată a Dlui Prof. C. Rădulescu-Motru trebuie să-și adâncească rădăcinile în toate sufletele românești și să devină ceva etern. După cum naționalismul vechiu a corespuns timpurilor de atunci, noul naționalism corespunde prezentului și viitorului, adaptându-se cerințelor pe care le reclamă viața Românilor.

Poporul nostru își are un destin aparte, după cum fiecare popor își are destinul său. Prin forțele noastre proprii și bazați pe eticul nostru, vom ocupa locul ce ni l-a hărăzit D-zeu în această lume. Dl Prof. C. Rădulescu Motru ne dovedește că noi nu suntem un neam de improvizăți și aceasta pentru că neamul nostru a fost în luptă cu toate necazurile și toate vânturile rele. Aceasta dovedește că poporul nostru este rezistent și va trăi etern. Să curățim neamul cu cea mai mare repeziciune de toate elementele tendințioase viitorului nostru; de toate bolile și vițiurile rele și fiecare român să-și ocupe locul după capacitate — atât moral cât și din punct de vedere biologic. Este timpul ca cel puțin de acuma să căutăm ca valorile să fie așezate înainte.

Răspunderea, Dl Prof. C. Rădulescu-Motru o lasă în seama școlii, ai cărei factori să fie capabili și plini de conștiințiozitate. Să se înlătore toate elementele incapabile de misiunea ce li s'a încredințat.

Speranța noastră stă în viitor, în spiritul pe care îl va da școala.

I. V. Dinică

C. Georgiade: „*Probleme și idei noi în Psihologie.*” Această operă a d. C. Georgiade completează un loc însemnat în literatura psihologiei noastre, care e atât de lipsită de asemenea cărți.

În acest volum sunt îmbrățișate aproape toate problemele psihologiei contemporane.

Literatura psihologiei noastre, de altfel, până în prezent s'a rezumat aproape numai la manualele didactice și la cele câteva traduceri. Iată deci, una din valorile acestei cărți. Încât privește competența autorului, în această privință avem toată garanția că e în deplină siguranță științifică; d. C. Georgiade fiindu-ne cunoscut din importanta sa lucrare ce ne-a redat în anii trecuți, anume: „Psihologia gândirii copilului”.

Tot atât de clar și sistematic e redat materialul noului și interesantului volum de care pomenim, și de care ne vom ocupa detaliat în alt număr al revistei noastre.

Deocamdată ținem să informăm pe cetitori, noștri, că acest volum trebuie citit cu precădere, de orice iubitor al ideilor înalte și doritor al cunoașterii problemelor noi, în privința sufletului.

Domnii învățători cari comandă această carte, de o valoare indiscutabilă, prin revista noastră, pot obține un volum cu 100 Lei, în loc de 125 Lei, cât e prețul de librărie.

De pe masa nici unui învățător nu trebuie să lipsească această carte.

Ion Blăgăilă

Revista de pedagogie. Organ al Institutului și Seminarului Pedagogic Universitatea Cernăuți. Anul VI Iulie—Septembrie 1936. Caetul III. Director C. Narly profesor universitar.

Cuprinde interesante studii de specialitate din cari desprindem:

C. Narly prof. univ. *Despre mijloacele educației în general.*

După cum educația presupune o comunitate a educatorului și a celui educat, tot așa presupune și două procese corelative: a educa și a fi educat. Ultimul proces dă naștere unei duble interpretări. Cea dintâi, formulată de Rousseau și denumită educație negativă, trebuie interpretată ca un intervenționism prevăzător, chibzuit, care ține seama de psihologia copilului. Cea de-a doua apare ca o concluzie logică a faptului că o educație radical ne-intervenționistă este o imposibilitate.

Dată fiind necesitatea intervenției, se impune alegerea mijloacelor adecuate, potrivit următoarelor condiționări: a) cu privire la educat (să se țină seama de aptitudini) și b) cu privire la bunurile culturale (educația să nu știrbească integritatea bunurilor culturale pentru motivele adaptării lor la nivelul copilului).

Viața-sufletească se prezintă ca o totalitate unitară. În fața acestei totalități, educația ia trei atitudini, pentru promovarea inteligenței, a sentimentelor și a voinței. Deși orice mijloc educativ are o repercusiune totală, putem trata problema mijloacelor în capitole deosebite, după cum vrem să influențăm sufletul omenesc mai ales în latura lui de cunoaștere, de simțire, sau de voință.

În educație distingem funcția de *ocrotire* și de *promovare*.

Prima este pasivă și constă din ocrotirea copilului, adolescentului, în contactul cu lumea din afară. Educatorul face în acest caz operă de *ferire* și de *îngrijire*. Promovarea este activă. Ea are două laturi. Una constă în *formare* și alta în *informare*. Ferirea, îngrijirea, informarea și formarea sunt momente pe care le putem deosebi atât când este vorba de educația fizică, cât și de educația inteligenței, sentimentelor și voinței. Principala comportare pedagogică o rezumă însă momentul informativ și formativ.

Faptul de a fi deslușit în opera educației momentele de îngrijire și mai ales de ferire, nu trebuie să însemneze că educația tinde la înstrăinarea de viață.

A *informa* înseamnă a face ceeace, după o expresie curentă în pedagogie, se numește *educație materială* și constă din a comunica cunoștințe, a mobiliza mintea copilului. A *forma* înseamnă a face *educație formală*, adică să modelezi sufletul copilului trezindu-i și dezvoltându-i dispozițiile înăscute: funcțiile de cunoaștere, interesul, iubirea de bine, tendința de a-l înfăptui.

S'ar părea că nu este nicio legătură între educația formală și cea materială. Cu toate acestea, ele se completează reciproc. Educația materială și formală constituiesc momente sau funcții deosebite ale aceluiași proces de educație.

Diversitatea bunurilor culturale permite educatorului să le orânduiască în așa fel, ca fiecare bun să corespundă funcției sau funcțiilor sufletești pe care vrem să le trezim și să le dezvoltăm. Bunurile culturale nu numai că formează funcțiile corespunzătoare, dar în același timp irfluencează întregul aparat sufleteșc. În schemă acest proces se prezintă astfel: conținut — funcție — totalitate.

Tot atât de valabil este și procesul invers Totalitatea vieții sufletești impune anumite condiționări puterii educative a bunurilor culturale: totalitatea psihică — funcție — conținut.

Tot din cadrul acțiunii de a educa mai face parte și dobândirea de obiceiuri, privite ca dispoziții funcționale care rămân după o stare stătească repetată. Se disting două feluri de obiceiuri: generale și profesionale. Dacă în prima parte a vieții educația tinde să formeze pe cele dintâi, mai târziu, când individul se apropie de vârsta la care începe să i se definească rolul social, accentul se pune pe cele din urmă.

Dobândirea de obiceiuri ridică problema oboselii. Asupra oboselii s'au emis diferite teorii. Pare veridică afirmația că oboseala nu influencează funcția intelectuală în sine, cât indirect prin urmările pe care le provoacă: dureri de cap, de ochi. Un alt element mai este și lipsa de interes care micșorează considerabil cantitatea și calitatea muncii, grăbind înainte de vreme extenuarea organismului. Thorndike recomandă în acest scop: „esențialul oricărei igiene a spiritului este interes în ceeace privește capacitatea de prestație și contra vătămarilor, somn.”

Valoarea interesului în opera educației se mărește prin realizarea spontaneității, cel mai de preț element în activitatea de formare a unui suflet omenesc. Spontaneitatea asigură nu numai o liberă dezvoltare a forțelor înăscute individului, dar permite și o trăire intensă, activă, a acestuia în raport cu bunurile culturale. De aceea, orice educație trebuie să fie o auto-educație, după cum numai apelul la spontaneitate dezvoltă maximum de interes în copil.

Mihai Bejenariu. Planul Jena. Autorul începe prin a arăta cauzele care au determinat reformele școlii germane. Ele sunt multe și variate. Însemnăm câteva. Școala germană din jurul anului 1900 era mai mult o școală a cărții. Nu făcea educație, ci instrucție. Educația fizică, dintr'o eronată concepție psihologică, era privită ca odihnă a spiritului. Metoda acestei școli era cea expozitivă. Ca mijloc de educație se întrebuița nenorocitul sistem al premiilor care

emula în adevăr pe elevi, dar ducea în mod fat la o coborîre periculoasă a nivelului moral. Disciplina era severă. O urmare imediată a acestei școli era uniformizarea individualităților. O școală pentru mediocrități, cum foarte judicios spune autorul. În fața acestei realități, pedagogii au luat o atitudine de fățișe împotrivire, luptând pentru înscăunarea unei alte ordine, corespunzătoare vremurilor și idealurilor poporului german.

Mai apoi chiar statul, prin conducătorii lui, a început reforme care au schimbat structura școlii germane, în direcția realizării noului țel al educației.

Scopul nou al educației germane pare a fi personalitatea, — *maximum de dezvoltare într-o ființă umană a originalității sale specifice în cadrul principiului social prin care se înțelege armonia productivă cu mediul.* (C. Narly).

Școala din Jena a luat ființă în 1925. Nu printr'un decret al autorității sau din idealismul utopic al vreunui umanitarist, ci în urma rugămintii mai multor părinți care se adresară domnului Peter Petersen să le primească în școala lui de experiențe pedagogice de pe lângă Universitate, copiii, pentru a le da educație după noile principii pedagogice. Că a corespuns unei adânci nevoi se vede și din faptul că de unde în 1925 școala s'a început cu 75 elevi, în 1930 avea 300.

Școala din Jena prezintă, pe scurt, următoarele inovații: a) Aspectul claselor e cu totul diferit. Băncile sunt înlocuite cu mese la care pot lucra câte 3—4 elevi. În clase vezi dulapuri cu material didactic, cărți, hărți, planșe, tablouri, etc b) Elevii lucrează în comun, împărțiți pe grupe în care se găsesc copii de vârste diferite. c) Raporturile dintre elevi și învățători sunt amicale. Învățătorul stă într'o anumită parte a clasei și se deplasează numai pentru a îndemna pe cei mai puțin activi, sau pentru a servi deslușiri referitoare la subiectele pe care le tratează elevii. d) Serbările joacă un rol important și sunt, nu numai prilejuri de distracție, ci și de instrucție și educație prin activitatea pe care elevul trebuie s'o depună în interesul comunității. e) La sfârșitul anului se organizează așa numitele *retrospecțiuni pedagogice*, când fiecare elev organizează o expoziție a activității sale.

Se deosebesc patru forme de învățământ: 1. Ocupație pe grupe, 2. Cercuri (se cetesc referate asupra câte unui subiect, referate pe care le discută gruparea întregă), 3. Cursuri și 4 Serbări școlare. Se mai pot adăoga ocupațiile libere și excursiile.

O *grupare* (ar corespunde clasei noastre) e formată din 30 elevi împărțiți în 10 *grupe*.

Ca observație generală, învățământul pe grupări este individual și colectiv în acelaș timp. Prin învățământul individual se realizează o legătură mai intimă cu materia de învățământ. Copilul învață concomitent nu succesiv. Tratănd subiecte generale, el e silit să consulte diferite izvoare, să caute legături cu alte domenii. Prin învățământul colectiv se realizează principiul social.

Astăzi o mulțime de școli din Germania au adoptat planul Jena.

C. Narly: Două probleme actuale: A. Autonomia universitară B. Exa-

menul de bacalaureat. Cu competența înaltului post de răspundere pe care îl ocupă, autorul tratează cele două probleme, dând interesante sugestii.

Mai semnează: E. Kallós, Elena Ar. Dragomir Stoica, Florian Stănică, A. V. Dragomir interesante articole în cadrul programului general al revistei.

Ultima parte cuprinde Cărți-Reviste, rubrică destul de bogată și care mărește interesul cititorului prin judicioase recenzii.

C. Dogaru.

Expoziția pictorului Ghiță la Arad

La Arad, de câteva zile, s'a deschis expoziția pictorului D. Ghiță.

Tablourile expuse în localul din colțul străzii Meșanu și Piața Avram Iancu, sunt pentru publicul Arădan, care cu regret trebuie să spunem, că a rămas puțin cam indiferent față de această expoziție. Publicul nostru se înghesuiește mai mult la Alhambra, Tănase și Teatrul vesel, decât la o dramă jucată de Teatrul Național sau oricare trupă sănătoasă, și cât privește lucrurile de artă, cu o atitudine de privire peste umăr, imediat apreciază la sub-nivel orice frumos.

Nu prea ne încântă lucrurile artistice și serioase, ni se pare, fiindcă nu avem discernământ critic necesar.

Chiar puținii iubitori de artă adevărată, acoperiți de mulțori de majoritatea absolută a „celorlalți”, par a fi absenți. Numai atât nu e deajuns ca să arătăm de ce expoziția pictorului de care ne ocupăm a rămas puțin vizitată. A mai fost și altă cauză și mare cauză, anume: d. Ghiță este un pictor ca toți artiștii, foarte sărac. N'a putut plăti reclame, placate pompoase, ca de exemplu d. Pavel pentru teatre vesele la Arad, ci, și pe care le-a avut, în parte au fost scrise cu mâna âi deci... ce și-a zis publicul, fiecare-și poate închipui.

Dar, dacă inima te-a lăsat să intri în sala unde acest pictor și-a expus tablourile, ai putut constata, că arta acestuia, are trăsături de-o frumusețe, care te face să simți în sufletul tău o mulțumire și să trăiești în tine, arta plastică ce se desprinde din lucrările d. D. Ghiță.

Nouă românilor ne place să trăim în egoismul nostru, însă iată ce scrie revista de artă și literatură „*Revue du Vrai et du Beau*” (Reveu des Arts) din Franța despre expoziția acestui pictor.

În numărul ei, 157 din 25 Aprilie 1931, număr de documentare asupra expoziție. internaționale din Paris, se ocupă pe larg de arta și pictura d. D. Ghiță, care a aranjat o expoziție în Salonul Ateneului Român din Paris.

Pe coperta acestei reviste apusene, e redat un tablou al d. Ghiță „Dans la paix de la nuit”, iar în corpul revistei sunt redată: „Maison de campagne” și „Nid trist”. Iar în articolul scris despre expoziția d. Ghiță sunt expuse pe rând calitățile artei și ale artistului pictor român.

Iată cum încheie d. André Meller et Tencrede Viala acel articol: „Son talent vigoureux, expressif, possède un forte personnalité”.

Vedeți cum ne știm noi aprecia artiștii! De aceea am fost trist, când mi-a spus d. Ghiță că expoziția Dsale e puțin vizitată...

Ion Blăgăilă

OFICIALE

Au achitat abonamentul pentru Revista „Școala Vremii” pe anul 1936, câte 60 lei:

Circ. 10 Curtici. Dragoș Mihai, Ardelean Eremie, Cioară Ioan, Ardelean Eftumie, Taucean Silvia, Tuhuș Ștefania, Birou Volamnia, Popescu Aurora, Rădulescu Iulia și Liuba Aurora din Curtici. Guleșiu Vichentie, Gardiaș Gizela Șofronea. Concec Iosif, Poșta Emilia Sânpaul. Văcariu Ilie. Semlecan Arcadie, Ogarcă Cosma, Dautner Francisc, Welman Petru și Nacu George din Nacea. Ruck Iosif, Reithofer Elisaveta, Reiter Matei și Zimerman Olga din Sânmartin. Mureșan Alexandru, Țigu Efrem, Blăgăilă Ambrosie, Ormai Iosif, Șugar Magdalena Dorobanți, Decker Ioan Stoichișescu Nicolae, Verișan Gheorghe, Antalfi Margareta Iratoș.

Circ. 11 Nădlac. Precupaș George, Kecskés Mihai, Kubica Samuil, Rohai Oscar, Kupcek Ludovic, Karban Francisc, Kontrasty Margareta, Faur Iuliu, Frmosu Valeria, Istodorescu Alexandru, Bencik George, Rohac Misai, Totorean Ana, Capra Florian, Șiclovan Nicolae, Keményi Adalbert, Șerban Viginia, Bălan Agristiua și Bucurescu Maria din Nădlac. Pinteua Uroș, Ardelean Vasilie, Bozian Ștefan, Gheran Mihai, Sinitean Romul, Onaga Paulina, Fizite Ioan, Șiclovan Elena și Rusu Simiona Șeitin. Ardelean Simeon, Dehelean Emilia, Coșa Antoniu, Popovici Margareta, Pascu Sidonia și Moraru Adela Semlac.

Circ. 12 Pecica. Dima Nicolae, Darvaș Mihai, Moldovan Delia, Stepici Dimitrie, Popian Ilie, Gherban Sabina, Ghebeleş Ioan, Matei Iolanda, Bragia Valer, Vărtaci George, Cismaș Elena, Iștoc Maria din Pecica. Iacob Carol, Popovici Traian, Popovici Maria, Simescu Lascăr, Boldiș Ștefan și Aroni Felicia din Turnu! Vărtaci Dumitru, Niesz Iosif, Lrohn Ioan, Varga Carol, Saita Ioan, Marton Pavel, Kárpáti Carol, Iacob Irma, Balla Elisaveta, Ponta Romulus, Chepeșan Ioan, Szendi Melinda, Bingez Maria, Vusdea Florica, Rancu Ioan Rovine. Szigmet Iosif, Faur Aurel, Hudac Ilie, Peregul Mare. Babușcov Ioan Variașul. Moldovan Emanuil Bodrogu nou. Buftea Minerva Peregul mic.

Circ. 13 Târnova. Locuștean Florea, Popescu Florian, Droașcă Nicolae, Dreclin Silvia, Târnova. Cătană Emil, Chier. Păcurar Ioan Droanți. Busuios Dumitru, Papp Avram, Frențiu Gheorghe, Ciuren Ana și Bursaș Cornelia Agriș. Căruntu C-tin., Drig Elena Arăneag. Ilarie Pavel Dud. Zlăgănean Ioan Poenari, Călinescu Hortensia, Sestaru Ioan, Șilindia, Baltă Nicolae Camna. Popa Ioan Tauț. Cojol Andrei Aciuța, Iancu B. C-tin Tauț, Truț Gheorghe Apateu Nossa Reghina Minișul de sus. Ulieru Ioan Nadăș, Stăvaru Haralambie Nadăș, Zăhoi Florea Luguzău, Șutea Teodor Franț, Mărie-nuț Ioan, Tauț, Țarcuș Maria Tauț.

Circ. 14 Nădab. Pop Emilia, Stan Delia, Susan Sofia, Dascăl Dimitrie, Cordoș Isaia, Pop Georgina Socodor. Draia Radu, Rediș George, Mandă Ioan Grăniceri. Nagy Carol, Pop Hostil, Adam Maria Pilul. Codrean Vasile, Popescu Mihai, Ponta Sever Siclău. Ludoșan Ioan, Handra George, Tacaci Elena Vărșand. Cherechean Petru, Ludaș Elisaveta, Ruja George, Ardelean Felicia, Moldovan Felicia Chișineu-Criș. Popescu Velea, Bejan Petru, Ceregan Valeriu Nădab. Morar Eugen Pădurenți Popa Dumitru Cintei. Iluna, Ioan Cintei. Vasko Mihai, Szöke Maria, Szöke Emilia, Princ Carolina, Nă-

săudean Elena Țipar. David Irina Zerind. Pop Ioan Col. Crișana. Popescu Constantin, Bugă Petru Mișca. Micula Pavel, Podrumar Coriolan, Orădan Elena, Orădan Reghina Sinteza Mare.

Circ. 15 Sântana. Schuh Ioan, Nini Gheorghe, Franck Magdalena Bindatz Maria, Hillier Ernestin, Metzger Gizela, Constantinescu Alex. Kruch Nicolae Sântana. Moga George, Buda Maria, Baltă Vasile, Precup Petru Caporal Alexa. Drig Pavel, Musca Ștefan, Pleniceanu Anghel, Dalea Cornelia Comlăuș. Bendea Ioan Andrei Șaguna. Gombos Barbara, Tomescu Iulia Zimandul Nou. Karoly Antoniu, Tot Valeria Zimanducz. Popovici George Utviniș. Zimerman George Livada. Albert Iosif Zimandul Nou. Pongrácz Ștefan Sâtleani. Ponta Ștefan, Codrean Traian Șimandul de jos. Obreja Marg. Șimand de jos, Bătrănuț Ioan, Stângu Cornel, Deta George, Șimand de sus, Popescu Nicolae, Sajoș Francis Olari, Galis Petru Olari, Neiszer Francisc Sâtleani, Szendrei Iuliu Livada, Dumrăviceanu Ioan Sâtleani.

Circ. 16 Săvârșin. Palcu Maximilian Ilteu, Achim Gheorghe Roșia-Radna, Marcu Gheorghe Seliște-Petriș, Savu Teodor Toc, Pipa Ștefan Corbești, Elenș Petru, Păcurariu Iosif, Olariu Ana, Filip Cojan Elena Săvârșin, Stoian Iosif, Cioflec Ecaterina Vărădia de Mureș, Luca Aurel Baia, Popovici Sinesie Cuias, Căplescu Constantin Halaliș, Popa Filimon Julița, Covaci Leontina Julița, Tomuța Ioan și Poliș Gheorghe Lupești, Toma Ioan Mocioni, Rușescu Grigorie Stejar, Susan Ilie Troas, Dumitrescu Ștefan Petriș.

Circ. 18 Mureșel. Stoiciu Lazar Mureșel, Rejen Gavril, Ene Maria, Vodă Cornel Aradul nou, Budea Alex., Putin George Sănnicolaul mic, Șerban Nicolae Zădărlac, Philip Ioan Cruceni, Horn Elena Cruceni.

Sabin Mihașiu
Administrator.

ADRESA: *Arad*

*Biblioteca Palatului
Cultural*

ROMANIA

ROMANIA

Arad
Palatul Cultural